

اقدسی اولین بدلکار ایرانی بود که به دلیل روحیه گرم و پرانرژی اش علاوه بر حوزه تخصصی کاری اش یعنی بدلکاری در زمینه اجرانیز ورود کرد. همین سال گذشته بود که مستند مسابقه «راهی شو» در شبکه پنج سیما با اجرای او روی آنتن رفت. مسابقه ای که اتفاقا بیش از هر چیز در آن نقش بدلکاری پررنگ بود

مرحوم ارشا اقدسی چگونه جایگاه بدلکاری را در هنرهای نمایشی ایران ارتقا داد؟

بدلکاری؛ قبل و بعد از ارشا

حسین مبارکی
خبرنگار

«یه روز اومدی سر من داد زدی که زنگ بزن به دکتر داروغه زاده، دبیر جشنواره فجر و بهش پیشنهاد سفت و سخت بده که «سیمرغ بدلکاری» رو به جوایز جشنواره، اضافه کنن. می گفتم به من چه؟! حرص می خوردم! حالا دیگه حتی اگه این سیمرغ بدلکاری هم به جوایز فجر اضافه بشه، نه تو هستی، نه پیمان ابدی! البته امیدوارم اضافه بشه و شاگرد اتون، حتما این مسیر رو به شکل حرفه ای ادامه می دن و اسم شماها و رشته شماها هم به جوایز فجر اضافه بشه، نه تو بدلکاری تو سینما، هویت جدید و رسمی پیدا می کنه به یاد تو!» اینها بخشی از متنی است که احسان علیخانی در سوگ دوست و همکارش ارشا اقدسی نوشت؛ شخصیتی که با خلق اتفاق هایی ویژه در مقابل دوربین، جایگاهی منحصر به فرد برای هنر ارزشمند و پرمشقت بدلکاری در منظر مخاطبان ایجاد کرد. البته که ارشا اقدسی تنها هنرمند این عرصه نبود اما باید پذیرفت نقش او در رشد این هنر، حداقل در منظر و دیدگاه مخاطبان بی بدیل بود.

يك سلبریتی متفاوت

اقدسی اولین بدلکار ایرانی بود که به دلیل روحیه گرم و پرانرژی اش علاوه بر حوزه تخصصی کاری اش یعنی بدلکاری در زمینه اجرا نیز ورود کرد. همین سال گذشته بود که مستند مسابقه «راهی شو» در شبکه پنج سیما با اجرای او روی آنتن رفت؛ مسابقه ای که اتفاقا بیش از هر چیز در آن نقش بدلکاری پررنگ بود. اقدسی بعد از این برنامه قرار بود به عنوان مجری مسابقه تلویزیونی «کهکشان» نیز فعالیت داشته باشد که البته گلچین روزگار به او امان نداد.

هر چند در نهایت فرصت حضور اقدسی در مسابقه تلویزیونی کهکشان از دست رفت ولی کمیل سوهانی، تهیه کننده این مسابقه تعبیر جالبی در ارتباط با شخصیت مرحوم ارشا اقدسی کرد: «انرژی ارشا و آمادگی او برای انجام کارهای غیرمعمول و آغوش باز او برای خطر کردن، ریسک کردن و کارهای تجربه نشده بسیار بالا بود...»؛ این دقیقا همان چیزی است که باعث شد ارشا اقدسی رکوردهای جالب توجه ای از خود برجای بگذارد، آنچنان که هنوز هم بسیاری از مخاطبان تلویزیون خاطره دابسمش سوختن ارشا اقدسی و خواندن همزمان آهنگ ایران در مقابل دوربین برنامه خندوانه را به یاد دارند.

ایران کتابی نوشته شود، قطعا باید دسته بندی تاریخ آن را به دوران قبل و بعد از حضور ارشا اقدسی در این حرفه تقسیم کرد. شاید از نظر برخی این تعبیر کمی جوگیرانه و مبالغه آمیز باشد اما واقعیت این است که اقدسی تنها بدلکار ایرانی بود که در میان عامه مردم به شهرت رسید و به تعبیر عامیانه اگر در خیابان می رفت، مردم او را می شناختند. اتفاقی که علاوه بر تلاش های شخص ارشا اقدسی، مرهون توجه ویژه تلویزیون به هنر بدلکاری بود.

هر چند مرحوم اقدسی کارش را در حوزه بدلکاری از اواخر دهه ۸۰ شمسی به شکل جدی آغاز کرده بود، اما حضور او در برنامه تلویزیونی «خندوانه» در سال ۱۳۹۵ باعث شهرت ویژه او شد. اقدسی در گفت و گویی درباره حضورش در خندوانه گفته بود: «حضورم در خندوانه نقطه عطفی در زندگی من بود که باعث شد بسیاری از مردم لطف شان را به من نشان دهند.» از آن زمان به بعد، تقریباً ارشا اقدسی يك پای ثابت اغلب برنامه ها و آثاری بود که به نوعی در آنها از هنر بدلکاری استفاده شده بود. این حضور بعدها با نقش آفرینی مؤثر ارشا اقدسی در پشت صحنه برنامه تلویزیونی «عصر جدید» و حضور مستمرش در کنار تعدادی از شرکت کنندگان این مسابقه استعدادیابی تلویزیونی که در حوزه بدلکاری فعالیت داشتند، ارشا اقدسی را به مهم ترین چهره فعال در این حوزه تبدیل کرد.

اتفاق های ویژه ای که با ارشا رقم خورد

تا قبل از آن که نام ارشا اقدسی در میان مخاطبان مطرح شود، پیمان ابدی سرشناس ترین بدلکار ایرانی در بین مردم بود؛ ابدی که بدلکاری پروژه های مختلفی را در ایران و خارج از ایران به عهده داشت، بیشتر به واسطه گر خورده نامش به سریال محبوب «هشدار برای کبری ۱۱» که از جمله آثار پرمخاطب در میان مخاطبان ایرانی بود، در داخل کشور به شهرت رسید. پیمان ابدی، استاد ارشا اقدسی و البته مهم ترین عامل ورود اقدسی به حوزه بدلکاری به شمار می آمد؛ استادی که البته همچون شاگردش در نهایت در راه ارتقای حرفه اش و در مسیر بدلکاری جان خود را از دست داد. مسیری که با پیمان ابدی برای هنر بدلکاری در ایران جدی تر شده بود با ارشا اقدسی به اوج خود رسید. ارشا اقدسی بدون شك نامدارترین بدلکار ایرانی به شمار می آید؛ اتفاقی که بیش از هر چیز مرهون دو خصلت ویژه در او بود، اولی تلاش خستگی ناپذیر در کار و دومی خلایق و نترسیدن از طرح ایده های نو. همین دو ویژگی بود که نه فقط ارشا اقدسی را به عنوان يك هنرمند خلاق بلکه رشته بدلکاری را به يك «هنر مهم در میان مخاطبان» تبدیل کرد.

بدلکاری ایرانی؛ قبل و بعد از ارشا

اگر قرار باشد روزی در ارتباط با تاریخچه بدلکاری در

ارشا اقدسی و حسرت هایی که برجا ماند...

درباره شخصیت ویژه و خاص ارشا اقدسی و روحیه پر از انرژی و امید او می توان ساعت ها صحبت کرد، اما حالا که درباره نقش او در رشد هنر پرمشقت و سخت بدلکاری صحبت کردیم، باید از یکی از آرزوهای محقق نشده این مرحوم نیز حرف زد. در ابتدای متن اشاره کردیم اقدسی چگونه بارها و از طرق مختلف برای اضافه شدن رشته بدلکاری به فهرست جوایز جشنواره فیلم فجر تلاش کرد، اما این آرزو تا زمان حیاتش محقق نشد.

خود او در مصاحبه ای در انتقاد به بی توجهی به رشته بدلکاری گفته بود: «ما هیچ وقت سیمرغ نمی گیریم به علت این که به ما گفته اند رشته شما هنر نیست! بارها شده جایزه کارهایی را که ما طراحی کردیم به بخش جلوه های ویژه رایانه ای و حتی جلوه های ویژه میدانی داده اند هر چند ما خوشحال می شویم اما به هر حال باید دید چه کاری ما انجام داده ایم و چه کاری آنها انجام داده اند. همان قدر که بخش های دیگر مستحق دریافت جایزه هستند، ما هم مستحق گرفتن جایزه هستیم.»

هر چند این آرزو در زمان حیات ارشا اقدسی به واقعیت تبدیل نشد اما آرزو می کنیم حداقل شاگردان این هنرمند فقید بتوانند تحقق این آرزو را ببینند.